

ราชสุตติ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เนื่องในโอกาสที่

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงทอดเกล้าฯ

ถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

สาขาวิชาสันติวิทยา

วันเพ็ญที่สิบดิถี ๑๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๘

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

จัดพิมพ์เพื่อ

เกิตพระเกียรติ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เนื่องในโอกาสที่

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงฯ ทูลเกล้าฯ

ถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

สาขาวิชาสันนิษฐานวิทยา

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

诗琳通

二〇〇三、一、二十七

คำกราบบังคมทูล

ของนายกสภามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

พลตำรวจเอกเอก สारลิน

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๖

วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๘

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบบ้างของพระบาท

ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ได้ฝ่าละอองพระบาทเสด็จพระราชดำเนินมาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในการพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๖ ในวันนี้ นับเป็นสิริมงคลและยังความปลาบปลื้มโสมนัส แก่คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย คณะจารย์ พนักงาน บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ปกครองของเหล่าบัณฑิตเป็นล้นพ้น มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงรู้สึกสำนึกในพระกรุณาธิคุณ เป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้

ในการพระราชทานปริญญาบัตรให้แก่บัณฑิตรุ่นที่สอง ซึ่งเป็นพิธีอันเป็นมงคลยิ่งนี้ สภามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์แด่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และในวโรกาสอันเป็นมหามงคลยิ่งนี้ สภามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาจีนวิทยา แด่ได้ฝ่าละอองพระบาทเพื่อเฉลิมพระเกียรติคุณ ให้เป็นที่ปรากฏ และเพื่อเป็นสิริมงคลอย่างยิ่งแก่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงสืบไป

บัดนี้ได้เวลาอันเป็นมหามงคลอุดมฤกษ์แล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชานุญาตเข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาจีนวิทยา แด่ได้ฝ่าละอองพระบาท หลังจากนั้นขอพระราชทานพระราชานุญาตเบิกรองศาสตราจารย์วันชัย ศิริชนะ อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง กราบบังคมทูลรายงานกิจการของมหาวิทยาลัย และเบิกรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณบดีสำนักวิชาอุตสาหกรรมเกษตร คณบดีสำนักวิชาศิลปศาสตร์ และคณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อกราบบังคมทูลเบิกผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร และเหรียญรางวัลเกียรติยศผลการเรียนดีเด่น ตามลำดับต่อไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโอกาสที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาจีนวิทยา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระปรีชาญาณในวิชาการหลายสาขา ทั้งภาษา วรรณคดี ศิลปะ ศาสนา การศึกษา จารีต โบราณคดี ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โภชนาการ และอื่นๆ พระปรีชาญาณด้าน จีนวิทยา เป็นที่ประจักษ์โดยทั่วกัน เป็นผลมาจากการทรงเริ่มเรียนภาษาจีนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ด้วยพระวิริยภาพ แม้จะมีพระราชกิจมาก่อนจนแทบหาเวลาว่างมิได้ ก็ไม่ทรงย่อท้อแต่อย่างใด จึงทรงปรีชาชำนาญภาษาจีน ซึ่งเชื่อมโยงต่อการทรงศึกษาค้นคว้าวิชาการด้านจีนวิทยาด้วยความไม่พระราชหฤทัยยิ่ง ทั้งภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การศึกษา พิพิธภัณฑสถาน พิพิธภัณฑ์ กวีนิพนธ์ จิตรกรรม ดนตรี และการเขียนพู่กันจีน

พระอัจฉริยภาพและการทรงปฏิบัติพระองค์สม่ำเสมอในอิทธิบาทสี่ ทำให้ทรงแตกฉานจีนวิทยาหลายด้าน และได้ทรงนำความรู้เหล่านี้มาก่อเกิดประโยชน์ต่อวงวิชาการ รวมทั้งช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ไทย-จีน ให้สถาพรยั่งยืนนาน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๔ จนถึง พ.ศ. ๒๕๔๗ พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศจีนในภูมิภาคต่างๆ รวม ๑๔ ครั้ง ทรงแวะเยือน ๒ ครั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๔ และ พ.ศ. ๒๕๓๕ ระหว่างเสด็จพระราชดำเนินเยือนเกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ และมองโกเลีย ตามลำดับ นอกจากนั้นได้เสด็จไปเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาจีนและจีนวิทยา ณ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ระหว่างวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ถึง ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๔ รวมทั้งได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงร่วมประชุมทางวิชาการที่นครกวางโจวใน พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่มหานครปักกิ่ง ใน พ.ศ. ๒๕๔๗

การเสด็จไปประเทศจีนด้วยการต่างๆ ถึง ๑๔ ครั้ง ทำให้ทรงรอบอรรถารมณ์จีน และเข้าถึงสารสนเทศด้านจีนวิทยาหลากหลายด้าน ทั้งยังทรงเป็นบุคคลสำคัญจากต่างแดนพระองค์แรกที่ได้เยี่ยมเยือนประเทศจีนอันกว้างใหญ่ไพศาลทั่วทุกมณฑลทุกเขตการปกครอง ยิ่งความชื่นชมยินดีแก่รัฐบาล-ประชาชนชาวจีน และยิ่งความชื่นบานสดใสแก่ความสัมพันธ์ไทย-จีนอันเกื้อหนุน

ความเป็นนักวิชาการผสมผสานกับพระปรีชาสามารถด้านการประพันธ์ จึงได้ทรงนำข้อมูลความรู้จากการเสด็จเยือนประเทศจีน มาเรียงร้อยเป็นสารคดีท่องเที่ยวเชิงวิชาการที่ทั้งความบันเทิงใจและสาระความรู้จีนวิทยาหลากหลายด้าน ให้ผู้อ่านได้ร่วมท่องไปในแดนมังกร นามเมืองจีน ที่มีเรื่องน่าสนใจให้ศึกษาค้นคว้ามากมาย ณ พ.ศ. ๒๕๔๗ มีพระราชนิพนธ์อยู่ ๑๐ เล่ม คือ ย่ำแดนมังกร มุ่งไกลในรอยทราย เกล็ดหิมะในสายหมอก ใต้เมฆที่เมฆได้ เย็นสบายชายน้ำ คืบคลานจีนใหญ่ เจียงหนานแสนงาม หวงเหออยู่อารยธรรม เมื่อข้าพเจ้าเป็นนักเรียนนอก ต้นน้ำ ภูเขา และป่าทราย รวมทั้งได้ทรงแทรกไว้ในพระราชนิพนธ์อีก ๒ เล่มคือ แกะรอยโสม และ “ไอรัก” คืออะไร?

พระราชนิพนธ์เหล่านี้ได้ให้สรรพความรู้ด้านจีนวิทยา ทั้งเรื่องโบราณสถานสถานที่สำคัญทางภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ วัดต่างๆ พิพิธภัณฑสถาน หอสมุดแห่งชาติ ศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้าน ชุมชน หมู่บ้าน ชนเผ่าต่างๆ ย่านตลาด ร้านค้า โรงงานอุตสาหกรรม หน่วยงานด้านชลประทาน ป่าไม้ เศรษฐกิจ สถาบันศิลปะ สถาบันการศึกษา สถาบันวิชาการทั้งด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ตลอดจนจนถึงข้อมูลอื่นๆ ที่น่าสนใจอีกหลายเรื่อง สารสนเทศเหล่านี้ได้เพิ่มพูนความรู้ด้านจีนวิทยาแก่วงวิชาการในประเทศไทย

นอกจากนั้น การทรงเป็นกวีเข้าถึงรสถ้อยแห่งภาษาและสาระที่กวีสื่อไว้ จึงทรงเข้าพระทัยกวีนิพนธ์จีนสมัยราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ่งได้ดียิ่ง ได้ทรงแปลไว้ราว ๒๐๐ บท รวมทั้งได้พระราชทานพระราชานุญาตให้นำมาพิมพ์เผยแพร่แล้วประมาณ ๔๐ บท ผู้จัดพิมพ์ตั้งชื่อหนังสือว่า เกี้ยวแก้วประกายกวี ส่วนอีกเล่มตั้งชื่อว่า หยกใสรายคำ เล่มหลังนี้ เป็นหนังสือประกอบการเรียนวรรณคดีจีนและการแปลภาษาจีน ในหลายมหาวิทยาลัย ในด้านวรรณกรรมร่วมสมัยก็ทรงเข้าถึงได้อย่างดีเช่นกัน ดังที่ได้ทรงแปลนวนิยายจีนสมัยใหม่ไว้ ๒ เรื่อง คือ เรื่องผีเสื้อ และ เรื่องเมฆเหินน้ำไหล เรื่องสั้นขนาดยาวชื่อ สาวน้อยเสียอวี และเรื่องสั้นของปาจิน ชื่อ แสงโคมของไอเคอร์ พระราชนิพนธ์แปล เหล่านี้เป็นที่สนใจของผู้อ่านและช่วยเพิ่มสีสันปัญญาด้านอักษรศาสตร์

ส่วนอีกพระราชกิจหนึ่งด้านจีนวิทยาก็คือ การทรงร่วมบรรยายวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกแก่นักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้ทรงเรียบเรียงพระราชนิพนธ์คำบรรยายพระราชทานด้วยทั้งยังทรงพระกรุณาธิคุณสถาบันวิชาการด้านจีนวิทยาหลายแห่งไว้ในพระราชูปถัมภ์ จึงทรงมีส่วนสำคัญยิ่งในการส่งเสริมการศึกษาด้านจีนวิทยาในประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้า

พระปรีชาญาณด้านภาษาจีนและจีนวิทยา การทรงช่วยเผยแพร่อารยธรรมจีน แก่ชาวไทย การส่งเสริมความเข้าใจอันดีในหมู่พสกนิกรทั้งสองวัฒนธรรม รวมทั้งการทรงช่วย สานเสริมความสัมพันธ์ไทย-จีน ให้ชื่นมื่นงามสดใส มหาวิทยาลัยหลายแห่งทั้งในประเทศไทย และประเทศจีน จึงได้ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ด้านจีน วิทยา หรือตำแหน่งทางวิชาการ เป็นศาสตราจารย์พิเศษ และหน่วยงานหรือองค์กรในจีน หลายแห่งได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล หรือ เฉลิมพระเกียรติคุณดังนี้

รางวัลมิตรภาพภาษาและวัฒนธรรมจีน

เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

รางวัลวรรณกรรมเพื่อความเข้าใจและมิตรภาพระหว่างประเทศ

เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

ทูตมิตรภาพประชาชน

เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗

ด้วยพระปรีชาญาณ พระเกียรติคุณอนันต์ และคุณูปการของสมเด็จพระเทพรัตน ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์อันไพบูรณ์แก่การศึกษาภาษาจีน ในประเทศไทยและจีนวิทยา รวมทั้งการเสริมสร้างความสัมพันธ์ไทย-จีน ให้มีความแน่นแฟ้น สภามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจีนวิทยา เพื่อเฉลิมพระเกียรติให้ประจักษ์แผ่ไพศาล สืบไป

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

โดยอนุญัตติสภามหาวิทยาลัย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

แด่เจ้าพระยาพรหมวชิราวุธ ๑ ดยบรมราชกุมารี

เพื่อแสดงว่า ทรงเป็นศูนย์รวมคุณงามความดีและทรงคุณธรรมความเมตตาปรีชาญาณ

ปรีชาญาณอันเป็นคุณูปการอันยิ่งใหญ่ แก่ชาวไทยและจีน

ทรงมีเกื้อหนุนและสนับสนุนแห่งปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

ถวายไว้ ณ วันที่ ๑๒ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลตำรวจเอก / ม. ๑๕
นายกสภามหาวิทยาลัย

๑๕
คณบดี

๑๕
อธิการบดี

ประมวลภาพบางส่วนของกาเร่ดเจ้เยื่อน
ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

การเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๔ - ๒๕๔๗

เสด็จครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๒-๑๙ พฤษภาคม ๒๕๒๔

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนมหานครปักกิ่ง เมืองซีอาน (มณฑลส่านซี) นครเฉิงตู (มณฑลเสฉวน)
และนครคุนหมิง (มณฑลยูนนาน)

พระราชนิพนธ์ ยั่วแดนมังกร

หมายเหตุ เสด็จฯ แทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของนายกรัฐมนตรีจ้าวจื่อหยาง

เสด็จครั้งที่ ๒ วันที่ ๗-๒๑ เมษายน ๒๕๓๓

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เส้นทางสายแพรไหม เสด็จฯ เยือนมหานครปักกิ่ง นครซีอาน นครหลานโจว (มณฑลกานซู) ด่านเจียวกวน เมืองจีวฉวน เมืองตุนหวง เมืองทุ่หลู่ฟั่น เมืองอู๋หลู่ฉี (เขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์) เมืองกาซการ์ และทงแฉะเยียนฮองกง

พระราชนิพนธ์ มุ่งไกลในรอยทราย

เสด็จครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๓-๒๕ มีนาคม ๒๕๓๔

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนมหานครปักกิ่ง 3 วัน ก่อนเสด็จฯ เยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี และสาธารณรัฐเกาหลี

พระราชนิพนธ์ แกะรอยโลม

เสด็จครั้งที่ ๔ วันที่ ๓-๑๒ ตุลาคม ๒๕๓๕

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนมหานครปักกิ่ง มหานครเทียนจิน ระหว่างวันที่ ๓-๕ ตุลาคม ก่อนเสด็จฯ เยือนประเทศมองโกเลีย

พระราชนิพนธ์ 'ไอรัก' คืออะไร

เสด็จครั้งที่ ๕ วันที่ ๔-๑๗ มกราคม ๒๕๓๗

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน เสด็จฯ เยือนมณฑลนครปักกิ่ง เมืองเสิ่นหยาง (มณฑลเหลียวหนิง) เมืองจีหลิน (มณฑลจีหลิน) เมืองฮาร์บิน (มณฑลเฮยหลงเจียง) เมืองเฮอ และเมืองอ้ายสุย

พระราชนิพนธ์ **เกล็ดหิมะในสายหมอก**

เสด็จครั้งที่ ๖ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ - ๖ มีนาคม ๒๕๓๘

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนนครคุนหมิง (มณฑลยูนนาน) เขตปกครองตนเองชนชาติปาด้าห์ลี และเมืองเซียงรุ่ง (เขตปกครองตนเองสิบสองปันนา)

พระราชนิพนธ์ **ใต้เมฆที่เมฆได้**

หมายเหตุ เสด็จฯ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อศึกษาศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชนกลุ่มน้อย

เสด็จครั้งที่ ๗ วันที่ ๑๔ - ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๙

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

ล่องแม่น้ำฉางเจียง (แยงซีเกียง) เสด็จฯ เยือนนครคุนหมิง (มณฑลยูนนาน) มหานครฉงชิ่ง นครกว่านเจี้ยน เมืองอี้ซาง นครอู่ฮั่น (มณฑลหูเป่ย์) เมืองหวงชาน (มณฑลอานฮุย) และมณฑลเหอหนาน

พระราชนิพนธ์ **เย็นสบายชายน้ำ**

เสด็จครั้งที่ ๘ วันที่ ๒๕ มิถุนายน - ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนนครชานไถว (ซัวเถา) เมืองเฉาโจว (แต้จิ๋ว) นครกว่างโจว (มณฑลกว่างตุ้ง) เมืองฝูซาน เมืองตงก่วน เขตเศรษฐกิจพิเศษเมืองเลิ่นเจิ้น ซ่งก่ง มาเก๊า เมืองจางชาน และเมืองจูไห่

พระราชนิพนธ์ **คืนถิ่นจีนใหญ่**

หมายเหตุ เสด็จฯ แทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพิธีส่งมอบฮ่องกงคืนให้แก่สาธารณรัฐประชาชนจีน

เสด็จครั้งที่ ๙ วันที่ ๒-๑๔ เมษายน ๒๕๔๒

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนมณฑลนครปักกิ่ง นานจิง (มณฑลเจียงซู) เมืองหย่งโจว เมืองเจิ่นเจียง เมืองซูโจว เมืองหังโจว (มณฑลเจ้อเจียง) เมืองเซาซิง และนครคุนหมิง

พระราชนิพนธ์ **เจียงหนานแสนงาม**

หมายเหตุ เสด็จฯ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ไทย-จีน ที่ศูนย์ Hopkins-Nanjing Center

เสด็จครั้งที่ ๑๐ วันที่ ๑๗-๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๒

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนเขตบริหารพิเศษฮ่องกง และมาเก๊า

หมายเหตุ เสด็จฯ เข้าร่วมพิธีส่งมอบมาเก๊าคืนให้แก่สาธารณรัฐประชาชนจีน

เสด็จครั้งที่ ๑๑ วันที่ ๗ - ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๓

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

แหล่งอารยธรรมลุ่มแม่น้ำหวงเหอ (ฮวงโห) เสด็จฯ เยือนมณฑลนครปักกิ่ง นครซีอาน เมืองเหยียนอาน (มณฑลส่านซี) นครจีหนาน เมืองไท่อาน เมืองชวีฝู (มณฑลซานตง) นครเจิ้งโจว (มณฑลเหอหนาน) เมืองอานหย่ง เมืองลั่วหยัง เมืองโคเฟิง นครไท่หยวน และนครต้าถง (มณฑลชานซี)

พระราชนิพนธ์ **หวงเหออยู่อารยธรรม**

เสด็จครั้งที่ ๑๒ วันที่ ๑๖ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๓

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนมณฑลนครปักกิ่ง นครซีอาน (มณฑลส่านซี) มณฑลเหอหนาน เมืองซูโจว (มณฑลเจียงซู) เมืองเจิ้งโจว (มณฑลเหอหนาน) เมืองลั่วหยัง และเมืองกุ้ยหลิน (มณฑลกวางซี)

หมายเหตุ ตามเสด็จฯ สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของนายเจียงเจ๋อหมิน ประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาชนจีน

เสด็จครั้งที่ ๑๓ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ - ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๔

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนมหานครปักกิ่ง

พระราชนิพนธ์ **เมื่อข้าพเจ้าเป็นนักเรียนนอก**

หมายเหตุ **เสด็จฯ ไปทรงศึกษาภาษาจีน ณ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง**

เสด็จครั้งที่ ๑๔ วันที่ ๑๓ - ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๔

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เขตปกครองตนเองทิเบต เสด็จฯ เยือนนครคุนหมิง มหานครฉงชิ่ง เมืองอันชว่น (เขตปกครองตนเองหนิงเซี่ย) นครซีหนิง (มณฑลชิงไห่) นครลาซา (เขตปกครองตนเองทิเบต) มหานครปักกิ่ง และเมืองเฉิงเต๋อ (มณฑลเหอเป่ย์)

พระราชนิพนธ์ **ต้นน้ำ ภูผา และป่าทราย**

เสด็จครั้งที่ ๑๕ วันที่ ๑๔ - ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๕

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนมหานครปักกิ่ง นครฝูโจว (มณฑลฝูเจี้ยน) เมืองกู่ชาน เมืองอู่อี้ชาน นครเซี่ยเหมิน เมืองไห่โข่ว (มณฑลไห่หนาน) เมืองชานหย่า และนครกวางโจว

เสด็จครั้งที่ ๑๖ วันที่ ๑๔-๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๖

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนมหานครปักกิ่ง เมืองซีหลินฮั่วเท่อ เมืองเจิ้งหลานฉี นครฮูเหอฮั่วเท่อ (ฮูฮอต) เมืองเป่ย์โถว เมืองไห่ลาเออร์ เมืองหม่านโจวหลี่ (เขตปกครองตนเองมองโกเลียใน) มหานครปักกิ่ง เมืองจิ้งเต๋อเจิ้น ภูเขาหลูซาน นครหนานชาง เมืองจีอาน เซาจิ้งกัซชาน นครหนานชาง (มณฑลเจียงซี) และนครกวางโจว

เสด็จครั้งที่ ๑๗ วันที่ ๕ - ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๖

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนนครกวางโจว (มณฑลกวางตุ้ง) เกาะฉางโจว เขตหวงฝู เมืองจงชาน และเมืองเสิ่นเจิ้น

หมายเหตุ **เสด็จฯ ไปทรงร่วมการสัมมนาหมู่บ้านโลกครั้งที่ ๓ ณ นครกวางโจว**

เสด็จครั้งที่ ๑๘ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ - ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๗

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนมหานครปักกิ่ง เมืองอี้ชาง (มณฑลเหอเป่ย์) มหานครฉงชิ่ง นครฉางซา (มณฑลหูหนาน) เมืองจางเจียเจีย เมืองจีโสว เมืองเยว่หยัง เมืองกู่หยัง (มณฑลกุ้ยโจว) เมืองอานชุ่น ตำบลเหมาเถา เมืองจุนอี้ เมืองไซหลี่ นครคุนหมิง

หมายเหตุ **เสด็จฯ ไปทรงรับรางวัลทูตมิตรภาพประชาชน จากสมาคมมิตรภาพวิเทศสัมพันธ์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน**

เสด็จครั้งที่ ๑๙ วันที่ ๒๒-๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗

เส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

เสด็จฯ เยือนมหานครปักกิ่ง

หมายเหตุ **เสด็จฯ ไปทรงร่วมการประชุมและทรงกล่าวสุนทรพจน์ในการประชุมทางวิชาการปักกิ่งฟอรัม (Beijing Forum 2004) และการประชุมว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษาในภาคพื้นทวีปเอเชีย (Education Forum for Asia-Beijing 2004) ณ มหานครปักกิ่ง**

